

Лобби Сад

БРОЈ
863УРЕЂУЈЕ И ИЗДАЈЕ
ДУШАН ЧАМПРАГ

Нови Сад, 17 март 1940

ЗА УРЕДНИШТВО ОДГОВАРА
ДУШАН ЧАМПРАГГОДИНА
XVII

× Министри г. г. Михалчић и др. Смољан, на повратку из Суботице за Београд, задржали су се у понедељак увече кратко време на новосадској железничкој станици, којом је приликом г. др. Смољан претставницима штампе дао изјаву о утисцима које је повео из Суботице.

× Министар финансија г. др. Шутеј, боравио је ове недеље кратко време у Новом Саду.

× Потпретседник новосадске општине г. др. Обрад Милутиновић, од сутра, 18 о. м. боравиће 14 дана на путу у иностранству.

× У четвртак пре подне преминуо је у Новом Саду у 78-ој години живота инжењер Стеван Славнић, а сахрањен у петак у 4 часа по подне на Алмашком гробљу уз учешће многобројног грађанства.

× У среду увече, у малој дворани Спомен-дома основан је Српски културни клуб. За претседника је изабран госп. др. Јован Латинчић, адвокат.

× У понедељак, 11 о. м. преминуо је у Новом Саду Душан Поповић, инспектор Трговинског одељења Банске управе. После одржаног опела у Новом Саду, посмртни остаци покојника пренети су у село Ражњево.

× За градског школског надзорника у Новом Саду постављен је госп. Љубомир Пиперски, који је досада био на раду у Просветном одељењу Банске управе.

× Десета међународна изложба и сајам приплодне стоке неће се одржати у Новом Саду, него у близини Футога, на познатом имању Котек.

× Савесна Стрелачка дружина града Новог Сада одржаће данас у недељу, 17 марта у 10 часова пре подне своју редовну главну скупштину у друштвеној згради (Стрелачка 2).

× Академски хор софиског универзитета приређује данас у недељу у 8 и по часова увече концерт у Спомен-дому.

× У гостионици „Липа“ одржана је ових дана годишња скупштина Удружења филателиста у Новом Саду, на којој је за претседника изабран госп. др. Милорад Рајић, начелник Управног одељења Градског поглаварства.

× Новосадски „Дојчес Фолк-блат“ тврди, да су злонамерне вести о оснивању задруге која би припремила сеобу југословенских Немаца у Рајх.

Покрет Петроварадинаца за оцепљење од Новог Сада

Пре осам дана одржан је у петроварадинском Мајуру добро посећен збор, на коме је било поред виноградара и виноградарских жена. Сазивачи збора ставили су на дневни ред оцепљење Петроварадина од града Новог Сада. Ма да је спајање града Петроварадина с Новим Садом извршено пре десет година путем закона, сад су их научили адвокати, да враћање на самосталност града може да се спроведе укидањем дотичног закона. Збор је имао и политичко обележје, јер је сазивач и први говорник био г. Иван Јелашић, претседник Хрватске сељачке странке, а два говорника били су два Хрвата адвоката, г. Гвоздић из Срем Митровице и г. Младинец из Н. Сада.

Ова три говорника набацали су на град Нови Сад и његову управу читаву рпу нападаја, неозбиљних пребацавања, па и очевидних неистина. Чујемо, да се неки градски већници буње против ових нападаја. Збор је донео дугачку резолуцију, у којој тврди, да је заједница са Новим Садам нанела Петроварадину огромне штете, па стога тражи да се донесе уредба са законском снагом, којом се укида Закон о општини града Новог Сада од 9 октобра 1929. Збор је завршен песмом „Лепа наша домовино“.

Није наше, да оповргавамо

нападаје и увреде нанете граду. Ми установљавамо само то, да су говорници имали пред собом незадовољне грађане, које је било лако наговорити, да вичу: Доле спекуланти! Доле покварена господа! Није наш Мајурац толико запаљив, да ће викати против онога, с којим сваки дан врши измену робе и с њим редовно тргује, купује и продаје. Али кад види, да му се једном руком даје а с две одузима, онда не може да остане миран. Доста је навести, да му је обећана испостава градског поглаварства у Петроварадину, па је за десет година није добио; и уз то још само ово, да за литру вина кад га преноси преко моста у Нови Сад има да плати један односно два динара. Онда га је лако запалити.

Успостављањем поново града Петроварадина долазе њени грађани и Мајурци до великих издатака, свакако већих, него што су их имали, док су у заједници с Новим Садам. Материјалну штету мораће сами увидети. А морална добит и одговорност, док су у заједници такође могла би им се оправдано подићи, па да отпадне разлог г. др. Младинеца, да их сме онако демагошки ослонити: „Драги Петроварадинци и Новосађани четвртога реда!“

Стари Новосађани.

Шта је дочекао

Дошло је време, да се човек левом руком крсти.

Поводом споровума Хрвата са Србима узаврео је мозак у главама неких великохрвата, да су се грдним апетитом бацали на Бачку и Барању. Ми смо од давних давнина знали, да у Бачкој и Барањи има Шокаца и Буњевца, али да их је толико много, да за собом могу повући читаву српску Бачку и српску Барању, то нисмо знали.

„Суботичке Новине“, лист г. Блашка Рајића, викара, истрчао се и показао отворене карте. Ко је за леђима г. Блашка, не знамо и не тиче нас се. Доста да је он од Павла постао Савле, од великог Србина Буњевца постао највећи Хрват, који све Буњевце и Шоке крсти Хрватима, који се могу клањати једином свом идејалу католичком Загребу. Но није госп. Блашко остао само на том. Он собом повлачи сав католички свет у Бачкој и Барањи, па и све Србе православне, шта више и српску Атину, наш поносни Нови Сад.

наш Нови Сад?

Све их он носи и поклања Загребу и Хрватској Бановини. А Српској Бановини милостиво уступа два среза у Шајкашкој и Банат.

Мислићете, то је пука вамишљотина. Али није тако. Узмите последњи број „Суботичких Новина“, па ћете се уверити, да то што рекосмо, стоји тамо црно на бело. Ове новине позивале су за прошлу недељу у Суботицу све бачке и барањске Хрвате, читај Шоке и Буњевце и друге католике, који се клањају Загребу, на велики народни збор, који треба да прекрије и покрни простране улице беле Суботице и треба да изрекне присаједињење Загребу, сад не више пет срезова или седам срезова око Сомбора и Суботице — како се ово говорило — заједно с овим великим градовима и улаз у Хрватску Бановину, него сад свих барањских и бачких срезова од Суботице до Тисе, изузев два среза, жабаљског и тителског. Дакле, увео је у хрватску сферу и наш Нови Сад.

× Закључењем „просветног зајма“ Банска управа приступиће подизању нових школских зграда у Дунавској бановини.

× И у Сомбору је изабран акциони одбор за окупљање свих радикала.

× У Бачком Петровом Селу шездесет земљорадника је ових дана завршило задружно-пољопривредни течај.

× Од чистог прихода са концерта, који су у прошлу недељу приредили сомборски гимназијалци, приредиће се екскурзија и употпунити ђачка библиотека.

× Општински лекар из Великог Торка, г. др. Владимир Михајловић, који је био осуђен на годину дана строгог затвора, на поновном суђењу ослобођен од оптужбе, да је извршио побачај над женом која је од повреда умрла.

× Свесловенски бал у Вршцу, који је одржан у прошлу недељу, био је ревија народних костима словенских народа.

× За претседника Буњевачког кола у Сомбору поново је изабран г. Стипан Столишић.

× Код Сремске Каменице се десила тешка несрећа, којом приликом је Ђурђинка Вучетић хтела прећи преко залеђеног Дунава, нестала под ледом.

× Љубоморни младић, Бранко Дакић, бравар Електричне централе из Белог Манастира, тешко је равни девојку, Розалију Дорнер, која није хтела да пође за њега.

× Г. др. Лео Деак изложио је на конференцији у Старој Кањижи, зашто је бивша Мађарска странка за оријентацију према Београду, којом приликом је цитирао речи бискупа госп. Акшамовића: „Верницима ће се служити служба на мађарском језику, ако ће се ова општина назвати општина Светог Стевана“.

× Деветнаестогодишња девојка Вера Васић, из Сремске Каменице, скочила је ових дана у Дунав због несугласице у породици, одакле се више није појавила.

× Млади убица Ђока Чачвац, из Горњег Ковиља, осуђен је ових дана од стране Окружног суда у Новом Саду на једну годину строгог затвора.

× Опасни обијач Јохан Адам и његова вереница Надежда Павић, спровени су у среду 13 марта у Петровград и предати полицији на даље ислеђење.

Барјактар, похрваћени Буњевац се међутим преварио. Није ни помислио, да ће се његов велики абор од прошле недеље осујетити и да ће га морати, баш на основу споразума између Хрвата и Срба одложити — на неизвесно време.

Ви се чудите, што је у похрваћењу Шокаца и Буњеваца увео у руке барјак онај исти барјактар, који је 1918 године певао славопојке непосредном прикључењу Војводине краљевини Србији без околишног путовања нашег преко Загреба у Београд. Тај исти барјактар је у Новом Саду наред Народној скупштини све нас ослобођене заједно сравнио са беланцетом у Јајету, а Србију и Србијанце са жуманцетом, без кога нема Јајета. Тај исти барјактар ишао је одмах после Велике народне скупштине са Сремцима, Бачвинима и Банаћанима у Београд и тамо пред множином Срба изјављивао љубав Београду и наздрављао Србима, рођеној браћи својој. А данас? Тај исти барјактар Јунак, бежи од Београда и иде у Загреб. Данас су њега у широкогрудости наткрилили и некадашњи његови пријатељи бачки Мађари, који су се са својом бившом мађарском странком окренули лицем право Београду, а окренули леђа Загребу. Хоће ли се барјактар на то наши погођеним? Не верујемо.

Шта на све ово треба да каже наш Нови Сад?

Раде Немаре.

Како се србује

Једно необјављено Змајево писмо.

У наше време, више него икада, кад је дошло докле, да се може омаловажавати оно што Србина чини Србином, па и српско, песмама опевано поштење и човештво, потребно је да се изнесе и не забораве светли примери наше прошлости.

Доносимо једно оригинално и до данас не објављено Змајево писмо, упућено 1901 године српском певачком друштву „Змај“ у Дервенти. То се писмо чува и данас у просторијама певачког друштва „Змај“, које и данас постоји.

Писмо гласи:

Загреб, на Св. Саву 1901

Драга браћо,

Због веома порушеног здравља не могу вам ништа више одговорити, од велика вам хвала!

Србујте као људи, а човекујте као Срби!

Кад ме са овог света нестане, примите у аманет жеље, тежње и осећања мојега живота.

Бог вам дао среће и напретка у слози и љубави!

Ваш благодарни

Чика Змајова

* Свака кућа треба да има своју књижицу, а све књиге добићете у књижари „Славија“.

САМО НАЦИОНАЛИЗМОМ НАПРЕД....

Цела деструктивна штампа труди се да докаже да је национализам непотребан, да угушује слободу малог човека, да је штетан по интересу радника и да се њиме дижу конзервативци, богаташи, режимлије и насилници.

Међутим у национализму је управо поредак, гарантовани мир и грађанска пуна слобода. Национализам ствара сигурност у земљи, чува сваког од испода и суди кривцима за преступе и злоупотребе. Национализам гаји у људима топли осећај љубави према својима и дому, искрену пажњу према ближњима и праведну једноправност у друштву, односно у држави.

Без национализма је неред, ванзаконско стање, тешки процес немירה, где се само покварени Јачају на штету поштених и вредних.

Штогод се више у држави потцењује национализам, то се тиме јаче диже шпекулант, афераш, лопов и бунтовник, којима је циљ рушење свега доброга у друштву. Ту је неморал, изигравање закона, злоупотреба, аличин и слично. Ту дакле нема смисла за никакав поштен и сигуран рад.

Само национализмом требамо ићи напред за добро наших ближњих и даљњих, за добро народа и државе.

Немања Павловић.

Завођење потпуне контроле извоза

Завод за унапређење спољне трговине извао је ово саопштење.

Због догађаја у свету, тражња нашег пољопривредног и сточарског производа из дана у дан је све већа. Траже се дадас не само они производи које је наша земља у нормалним временима извозила, већ се траже производи за које до сада није било уопште тражње. Поред тога, као купци ових наших производа појавиле су се и земље које до сада нису уопште такве производе извозиле из наше земље.

Како је, међутим, у интересу наше земље и у интересу правилног снабдевања наших уву-трашњих потреба, потребно да се води тачна контрола шта се извози и куда се извози, то је министар трговине и индустрије донео решења да се целокупни извоз сточних производа и прерађевина стави под контролу овога завода, без обзира

на то у коју је земљу овај извоз упућен. Док је до сада постојала само делимична контрола, како у погледу артикла тако и у погледу земаља, сада постоји општа контрола за све сточне артикле и за све земље. Остало је за сада отворено само још питање на који ће се начин ова контрола спровести. Завод ће за сваки артикл засебно и за сваку земљу према потреби утврдити начин спровођења ове одлуке. При том водиће се рачуна о чињеници да се не извозе сувише велике количине, да се води рачуна о ценама по којима ће се наши артикли морати продавати иностранству и о ценама по којима ће се морати платити произвођачу, као и томе да се одреде начини плаћања који су у складу са интересима наше девизне политике. У том циљу биће у најкраће време донете потребне одлуке са којима ће Завод упознати све заинтересоване.

Педесет година рада Класне лутрије

Са овим 39 колом, Државна класна лутрија навршава 50 година свог рада. Основана 21 априла 1890 године, радила је без прекида све до 1914 године, када је морала да прекине рад због Светског рата. Године 1919 Министарски савез прописао је уредбу којом се рад Класне лутрије обновио.

У току свог последњег рада, Класна лутрија дала је чистог прихода преко 550 милиона динара. Од те своте дато је за напредак кућне индустрије и занатства 28 милиона, народном

инвалидском фонду 10 и по милиона. Привилегованој аграрној банци 20 милиона. За отплату вавредних издатака, Класна лутрија је дала у два маха 27 милиона динара. Министарству шума и рудника и Министарству пољопривреде дато је 10 милиона и за развјање задругарства 8 милиона динара. По одбитку свих дотација, Класна лутрија је дала заклади која кредитира све послове за унапређење наше пољопривреде суму од 380.000.000—динара.

ОПЕТ ТИ ПРОКЛЕТИ КАРТЕЛИ

Картели су рак-рана нашег младог привредног организма, који се за прошлих двадесет година почео изграђивати, и који, баш услед сметња које су му чинили картели, није још увек чврсто стао на сопствене ноге.

Скоро све привредне гране трпе подједнако од штетних последица политике картела, који су, као по правилу, у страним рукама, и која отежавају свако нормализовање прилика код нас.

У извештају одбора за проучавање картела индустрије грађевинског материјала, који је изабран на прошлој скупштини Ивжењерске коморе, тврди се, „да грађевинску привреду најнеповољније терете картели цемента, гвожђа и стакла, који су претежно у рукама страних капитала и добро организовани. Иако једна од најмањих изградњених земаља у Европи, Југославија троши три до четири пута мање цемента по становнику од просечне потрошње у

Европи. Да не постоји повољна коњура за пласман цемента, не би се у земљи фабрике проширивале и нове подизале. Просечна фабрична цена цемента у Југославији од 400 динара скупља је од просечне фабричне цене у Немачкој, Белгији, Француској и Италији за 90%. Индустрија цемента има огромне зараде, које се, међутим, не исказују у билансима. Ове претеране зараде цементне индустрије отежавају велику цену цемента, ометају здраву и солидну изградњу, штете народну привреду извлачењем капитала и зарада у иностранство, смањују промет у грађевинској привреди, ометају земаљску одбрану и штете државне и самоуправне приходе на десетине милиона динара годишње. Јер је цемент важан фактор у културно-економском подизању народа и у националној одбрани. Требао би смањивати и трошарину на цемент, а тако исто и подвојне цене за цемент на железници за краћа растојања. Треба подизати индустрију цемента у централном делу земље, јер је она сада на периферији земље“.

Када се овако тврђење о штетном раду картела чује са најавторитативнијег места — Ивжењерске коморе, овда нема места сумњи да стање није тако добро, како се опште мисли. А када је већ такво стање, зашто се са надлежног места не учини већ једном крај тој организованој пљачки неколицине несавесних изграђивача, на штету наше националне привреде? Б.Л.

Борба против инфлуенце

Нови путеви лечења

Јесен сваке године доноси нове болести и нове опасности, које у летње време не нападају човеково здравље. Епидемија инфлуенце сваке јесени пустоши у Европи, у блажој или јакој форми.

У вези са лечењем инфлуенце вредно је поменути нови лек против те непријатне болести. Он се зове „линимуцин“. Пронашао га је немачки лекар и медицински научник др. Левингер.

Бечки професор др. Вагнер-Јаурег, носилац Нобелове награде, против прогресивне парализе примењује бациле маларије и то веома успешно. Он, дакле, болешћу се бори против болести.

Та мисао руководила је и др. Левингера, када је почео инфлуенцу да лечи бацилама других болести. Он је пронашао прилично компликовану хемиску смесу, која се кро серум убризгава у вене болесника. Серум је пиктијаста маса. То је линимуцин.

Овај лек може се трљати и по леђима здравог човека као предохрана против инфлуенце.

Сјајни резултати постигнути су лечењем линимуцином код тешких болесника, који су имали велику ватру. Већ после два дана, грозница би престала, а болови у удовима сасвим ишчезли. И кашаљ и кијавица престају брзо, после два-три трљања леђа линимуцином.

Алкохол и дуван

Познати медицински научници и биолози изјаснили су се да је умерено уживање алкохола апсолутно нешкодљиво. Постоје народи који се увелико баве производњом алкохола а ипак спадају у здраве, снажне трговачке народе. Али, има и таквих народа која услед алкохолизма не могу да напредују.

Да се упитамо шта се подразумева под умереношћу? Одговор је јасан у речима, да готово сваки човек има своју меру колико чега може поднети. То мора сам да зна. Постоје људи који не могу да поднесу ни најмање количине алкохола и они се апсолутно морају уздржавати. Исто тако постоје људи слабе воље који се не могу уздржати. Њима такође треба онемогућити употребу алкохола.

Уживање концентрисаних алкохолних пића назива тешка оштећења здравља: желудачни катар, тешка обољења јетре, срца и бубрега или и сама душевна обољења.

Ипак, медицина далеко више осуђује људе који су умерени пушачи него оне који умерено пију алкохолна пића. Алкохол брзо и потпуно изгара у организму, али никотин не ткива, у које се увлачи, тешко је лечити. Никотин прима цела површина слузокоже преко које пролази дим при пушењу. Он је најопаснији за систем крвних судова. Многе жавотиње умиру ако им се да никотин у 1 до 4 милионитом раствору, а мање птице тренутно умиру. Код људи никотин оштети срчани влакна и рад срца. Даље, назива скупљање превне цевн због дејства на њене крвне судове; смањење апетита, и назива чир у стомаку. Најпосле, не сме се заборавити ни дејство никотина на полне жлезде. Код се зна важност ових жлезда за крепкост, живахну радост и душевну свежину, не сме се пребрећи штетност никотина у томе правцу. Код жена је тако угрожен оваријум да се у много случајева неплодност своди на пушење цигарета.

Међутим, чаша вина у друштву пријатеља, чаша ликера ива ручка и једна цигарета, веће угровити наше здравље, него скратити године које нам је судбина одредила.

За националну штампу

Нека наша дневна штампа не служи нацији већ клици, која је уперена против државе, народа и Владара. Та је клика успела да сву нашу информативну штампу поткупи и да тако цео наш народ заведе за левичарским програмом.

Због овог морамо се постарати да добијемо националну информативну штампу, која би више водила рачуна о држави, народу и Владару. Морамо ојачати морал друштва, јер на томе лежи наша будућност, наш драгоцен друштвени живот. Морамо сузбити спекулативне духове, јер на спекулација се убија свака љубав према ближњима и општем добру.

Сама држава мора се постарати да помаже оној штампи, која је за то да све жртвује за добро домовине и праве истине. Она мора угушити левичарске духове баш код листова, а не као до сада помагати их поред обилне моралне заштите још и материјалном.

Национална штампа то је наша насупина потреба и ако то не створимо, можемо брзо рачунати на најгоре у држави — на црвени бољшевизам и пакао људски. Немања Павловић.

Шахисте у нашој држави

Код нас има данас много шаховских клубова и одличних првака у тој племенитој игри. Има их и у Новом Саду и они заслужују наше дивљење. Кад је први пут игран шах? О том има разних веровања. Првајски песник Фирдуси мисли, да је повод првој шаховској игри дала жена. Једна индијска краљица године 326 пре Христа.

Кад је њен син љубимац пао у боју, она је сумњала, да су ту и прсти његовог брата и није се могла умирити чупајући косе од бола. Тада су њени доглавници на 64 поља приказали, како је текао онај кобни бој и пластично приказали краљицу, да заиста њен љубимац није пао од братоубилачке руке, него часно у боју.

Од тог је дана она била мирнија, али је сваки дан репродуковала ту игру, док је играјући тако није смрт затекла — усред игре. Од онда се шах раширио у целој Азији, Европи, Америци и на даље, као најотменија и најдуховитија игра, у којој је данас светски првак Рус Алехин.

Код нас пре 60 година још шах није био много распрострањен. У Хрватској године 1876 били су наши прваци: др. Пилар и др. Јово Беловић (мој благопокојни отац). Он је на смртној постељи играо шах дописним путем, јер је био професор и инспектор Кр. Хрватске Владе у Загребу, а др. Пилар судија у Осиеку. Једна од последњих партија завршила се са реми. Друга је игра пошла у правцу, да је др. Беловић могао помишљати, да ће он ту игру добити у последњим потезима. Али је изненада добио грип, који је прешао у запаљење мозга.

Ипак се је свеједно бавио шахом. Смртничка постеља била је прекривена шаховским делима, од којих је имао сва до тада позната у стотинама примерака. Једне ноћи, кад је измучен заспао, а мајка, чувар болничарка исто тако задремала, — одједном се појави висока фагура очева на вратима наше дечје спаваонице. Он је гласним поклицима у бунилу врунице јављао своју тобожњу победу у шаху и жељу, да се тај потез, одмах јави др. Пилару. Уплашени врисак мајке чујем и сада. Њој и болничарима једва је успело, да тешког болесника врате у постељу, где је пао у несвест, из које се је пробудио истом други дан, да би одмах пао у агонију. Последње су му речи биле: Јавите др. Пилару моју победу!

Фигуре, веће од обичних, са којима је др. Беловић играо, биле су породична драгоценост баштина. Краљ и краљица у фином дрворезу у оделу српских усташа, пешаци у народној ношњи далматинској, коњаници у оделу сињских алкара, куле у облику наших кула из народне песме. Радно их је из јаворова дрвета (беле) и из обојене ораховине (црне) неки чобанин из Кинна*) После очеве смрти, у метежу пресељавања — та је породична драгоценост украдена и Бог зна где се данас налази? О тој шаховској игри једног нашег првака на смртничкој постељи много се је у своје време говорило, али је и то кроз пола века, заборављено.

Јелица Б. Беловић.

*) У околици Кинна породична моје старе мајке Данице конте Талијани, Српкиње, — имала је онда своје племишко добро.

Јуриш на старе госпође!

Из ниже наведених огласа види се јасно, о чему се ради. Неки листови редовно износе такве гадлуке, јер у свима тим понудама нема ни труна поштених намера. Алфови! Жиголи!

Дипломирани правник, 25 година стар, осамљен, тражи познатиство темпераментне осећајне и исто осамљене старије жене у сврху дописивања и евентуално у случају слагања женидбу. „Чежња у осами“.

Старија госпођа или распуштеница, која би хтела упознати пријатељства ради младог господина, нека се јави листу под „1910“, — дискреција зајамчена.

Један други „ловац“ има обичај, да почиње свој лов са добро прорачунатом фразом: „Ја нисам материјалиста!“ И ако му је 55 година, он каже, да се осећа млад и усмело обећава све оно, што и горње ановсе. Уз „часву реч“!

Изреке чувених лекара

Ко се стара о своме здрављу, прво ће се бринути да има довољно ваздуха. Непроветрене собе су одувек биле расаднице најопаснијих болести. — *Себастијан Кнајф*.

Лекареве речи свако радо слуша, али кад се човек разболи, нико не верује лекару. — *Катин*.

Лекар има само један задатак у животу: да истински лечи. — *Хипокрит*.

Многи људи просто немају срца да лече своје болесно срце. — *Гастон Ремие*.

Лекари би постали излишни, кад би сви људи слушали лекаре. То идеално доба неће никада доћи. — *Пастер*.

Срце плашљивог шумског зеца је трипутачаче од домаћег питомог зеца. За слободу је потребна срчавост. — *Буранкле*.

Бол је често човеков најбољи пријатељ. Он опомиње на опасност која прети телу. *Пастер*.

ИЗВАДАК ИЗ ДНЕВНИКА ИНСЕКТА АНОФЕЛА

Име ми је Анофел. Ја нисам ни Грк ни Египћанин; наше племе је међународно. Ми стањујемо на свима континентима и свуда нас се свет боји. Анофел! То име лепо звучи; оно докажује, да ми заузимамо почасно место међу нашим суплеменцима. Ми имамо на то и пуно право, јер се наша прошлост губи у тами мивулих времена.

Некада смо ми били моћнији од краљева и великих војсковођа. Чам смо се ми појавили ширили смо страх и трепет попут саме смрти, јер су наше легије могле да туку све непријатеље. Ах! Жао ми је што нисам суделовао у роју анофела који су тукли Фридриха Барбаросу у Италији или који су истерали Великог Могула Вафара из Панджа. То је било лепо доб! Ми смо онда могли да заравимо читаве војске и да тако скренемо пажњу човечанству да пође новим, сасвим неочекиваним путевима. Један једини анофел је био кадар да уништи и највеће планове. Разлог је увек остао непознат, јер анофел ради у сенци, а његов отров је невидљив.

Чак и у овим последњим столетњима, ми нисмо остали незапослени. Ви не бисте могли да избројите потхвате који су се због нас изјавили, ни становништва која смо ми истребили. На сваком пољу ми доносимо злу коб. Ха! Ха! Ха! Човек наставља да гради, да се бави својим пословима и својим увизицама, кад одједном сво мене, анофела. Ја долазим полако, пузећи од уживања, спустих се тихо, најлепше мало местанце, весело седнем, пробушим малу рупицу на кожи једног лудака, повихем неколико капљица његове крви и... мој посао је свршен. За један тренутак ја сам уништио рад од неколико година. А кад ја увлетим, чујем једног лудака, који се пробудио, где псује: „Проклети комарац!“ Он себи замишља да сам ја обичан комарац, ха! ха! ха! Он не зна да сам ја Анофел! Тек када буде дрхтао од грознице, тек онда ће он да мисли на мене.

Нама међутим прети велика погibeљ. Лудак може да се опамети, њега може да заведе сирена-кивин пре него што дођем да га посетим, ја, Анофел. А тамо где влада кинив, тамо је свршено са нашом владом. Комисија Друштва народа против маларије каже да је довољно узимати 40 цетиграма кинина дневно кроз све време док владају грознице да се човек успешно одбрани од зараве коју ја доносим. За лечење обољења од маларије ова Комисија прописује дневну дозу од 1—1,30 грама кинина кроз 5 до 7 дана. Мој отров није доста јак а да би се могао одупрети овако снажном леку.

Тако ће онда моје име престати да изговорају са страхом на свим копнима и млади и стари и богати и сиромашни. Ја са ужасом помишљам на онај дан, кад ћу у свој дневник записати своју последњу жртву.

ШТА ПИШЕ ЧИТАЛАЦ?

Пише нам један претплатник из улице Алексе Шантића:

„Вредно би било господине Уреднице, да се прошетате улицом Алексе Шантића, а да се својим очима уверите у каквом чуду ми живимо, па би имали много што-шта да напишете у нашем листу „Нови Сад“. О нама, јединицама, у овој улици, јакко бригу не води. Ево већ 3 месеца како се та улица не чисти. У њој ћете видети на пример: наше чувено новосадско блато. Кроз ову улицу пролази градски аутобус, који својом јурњавом све пролазнике и куће те улице упрска тако, да човек мора дневно по неколико пута да се пресвлачи. Зар не ма никога да становницима ове улице помогне? Или смо можда и ми Новосађани четвртога реда? Л. Л.“

Непријатан мирис уста.

Непријатан мирис уста може имати равне узроке. У већини случајева долази од покварених зуба, али исто тако може бити проузрокован поквареним стомаком.

И ове болести могу проузроковати непријатан мирис уста: разна обољења зубног меса или зубног корена, запаљење зубног меса, зубни камен, наслага на и међу зубима, хронично запаљење крајника, повећање крајника, хронични катар грла, хипертрофија носне школке, полип, обољења душника и цевни, гнојави бронхитис, туберкулоза плућа или гркљана, дијавет, тровање оловом и живом или друго.

СВАШТИЦЕ

Филмска експедиција у Шведској довела је рибарима срећу. Том приликом у сезони 1937-38 ухваћено је преко 2.000 китова, који су дали 130.000 буради уља. Шведски филмови доћи ће и к нама скоро.

Има двојакних карактерних особина: наслеђених и стечених. Док на наслеђене тешко можемо да утичемо, дотле на стицање извесних карактерних особина можемо да утичемо. Делимично можемо то и на формирање наслеђених особина.

Од 1 марта о. г. престала је сарадња грађанске заштите и полицијских органа у Загребу. У последње време примљено је неколико стотина чланова грађанске заштите у редове полицијске страже и униформисано.

За пик-ас карту кажу, да је служила корвиканској врачари, кад је великом цару Наполеону прорекла његову судбину.

Извесно време ушло је у моду вађење крајника, које је вршено у масама, али се доцније показало, да то није довољно оправдано, јер и крајници имају извесну функцију и служе за одбрану организма. (Спречавају директан улаз бактерија у тело).

ВОЈВОДИНА—„ЗЕМУН“
5:0 (2:0)

И највад једна убедљива победа без узрујавања

Уочи борбе новосадске Војводине и последњег на табели наше лиге СК „Земуна“ из истоименог града, писало се и говорило да ће то бити узбудљива борба између претседента за треће место и клуба-дављеника, који се спасава од испадања из лиге. Међутим, то се није десило.

Наиме, гости су дошли без свог одличног голмана Летића, те су наступили малодушни са резервним голманом и са једном једином жељом: да прођу са што мање штете. Тежак терен је заправо спасао Земунце од веће катастрофе, јер су играчи Војводине имали и тај пех да у њиховом тиму због болести не наступи Пожега, а због повреде Велкер. Резерве Бајазет и Срба Рајковић донекле су задовољили, то нарочито важи за Рајковића, којег смо иначе видели да зна да буде и много бољи. Бајазет на левом крилу је дао два гола и трећем је кумовао. Према томе он се више него поштено искупио.

Ако анализирамо победу Војводине са 5:0 (2:0) над „Земун“, морамо споменути да је Војводина још у првом полу-времену могла да води са бар 3:0, док је у другом полувремену сам Б Марковић упропастио (можда је био и малерован) две најзрелије ситуације. Према томе резултат од 8:0 на штету гостију би био највероватнији приказ односа снаге и вредности недељних противника, бар према ситуацијама, које су имали и једни и други. Међутим, гости су такође имали прилике да два пута затресу мрежу, али од тога једанпут кривцом бека Попеска, који је вратио кратко лопту Плацу а центарфор гостију је неочекивано избацио и пуцао. Сви смо мислили да је гол, али у последњем тренутку на самој црти, спасао је ситуацију Мајтан, који је лопту извадио у корнер.

Што се тиче играча „Земун“, морамо да нагласимо да су сви од реда били слабији за читаву класу од играча домаћих. Код Војводине: Плац није имао озбиљна посла, али зато је и на овој утакмици била упадљива његова нервоза док не прими прву лопту. Од бекова, Мајтан је био одличан, Попеску крут, без шута и несигуран. У халфлинији Немет је одлично одиграо трећег бека, Божић изванредан као центархалф а Рајковић још ипак несигуран. У навали иницијаторских навала Б. Марковић и Шосбергер. Роговић је стално чуван од тројице играча те није отскакао. Јошка Николић човек без главе а Бајазет задовољно.

Голове су дали: Бајазет 2, Ј. Николић, Шосбергер и Роговић по 1. Овој утакмици био је одређен да суди један добар судија, међутим он је био слаб.

Данас се, по нашем мишљењу у Новом Саду решава да ли ће Војводина постати озбиљан кандидат за освајање трећег места у нашој лиги. Наиме, ако Војводина победи Жак, онда она са 17 бодова и са још две утакмице код куће може да се нада најбољем. Уколико наш претставник изгуби ма и један бод данас, отпада свака нада.

Ми се надамо, да ће Војводина и данас заиграти како најбоље зна и може. Ако се тако деси победа је сигурна, пошто је новосадски клуб данас занста трећи по вредности у Српској лиги.

ВИНОВЕ ЛОЗЕ, ВОЋНЕ САДНИЦЕ И РУЖЕ у најфинијим сортама под гаранцијом

можете наручити код
ЛАДИСЛАВА ШЕВАРА, дипл.
виноградара и посед. расадника
ПЕТРОВАРАДИН
(код железничке станице).
Телефон: канцеларије 71-70
расадника 71-64
Тражите ценовник!

ЗА УДАВАЧЕ!

Продаје се ради одласка из Новог Сада једна сасвим нова модерна бела соба. Посао за изложбу. Врло јевтино. — Једна махгонови (Бечка роба) трпезарија са столицама на федере и таквом бержером. Ново. — Једна обична жута соба и ствари за кухињу са врло лепим креденцом. Погледати се може сваког дана од 6 до 7 часова после подне. Адреса у Редакцији листа „Нови Сад“.

Треба знати

Према најновијој статистици, у Америци има око 670 облакодера са више од 24 спрата. Од тога броја само у Њујорку има 350 облакодера.

У церишком кавтону данас има само још 76 језера. Пре шездесет година било их је на истом месту 149, али су се 73 сасушила.

Пси у поларним крајевима могу седам дана да издрже без хране.

Све Кинезе, кад умру у Америци, Американци транспортују у Кину, јер верују да њихови гробови изазивају велику несрећу.

Сједињене Америчке Државе имају највише телефона. Више него све остале земље света. Данас сваки одрасли Американац има свој телефон.

Париски Пантеон саградио је у част Свете Геновеве архитект Суфло. 1885 овај храм је посвећен култу великих француских умова.

Тесеј је у грчкој митологији био полубог, легендарни оснивач Атине. Његов најславнији подвиг био је убиство Миноспаура.

У Њујорку живи више Немаца него у Хамбургу, више Јевреја него у Пољској.

Бизе је са својом опером „Кармен“ за време премијере у Паризу, претрпео потпун неу-

спех. Публика је звиждала бесомучно, а критика је Бизеову оперу назвала „музичким љубротом“. Данас је „Кармен“ највише играна опера на свету.

Siera

радио на дуго-рочну отплату може се добити КОД РАДИО-ЛУКС Кр. Александра 24 и ГЕЛВ Краља Петра II, 23

Глад и апетит

Белгиски лекар Ленорман вршио је опите са кокошима и дошао при томе до несумњивог закључка да апетит не зависи увек од глади, већ и од других важних фактора. Тако је једна кокош са велике рпе кукуруза, после тродневног гладовања, јела шездесет пута више, него доцније после обновањеног гладовања од три дана, са мање рпе кукуруза.

Изгладнела кокош са меког земљишта или траве једе много више него са камена, бетона или неког другог тврдог тла. Такође је гладна кокош много више јела кад је имала веће друштво него кад је била сама.

Сву зимску робу

женски, мушки и дечји веш, чарапе, рукавице итд. продајемо јефтиније него до сада, вато дођите још данас и уверите се

ЛАФАЈЕТ

НОВИ САД, Кр. Петра II, 2.

Прерана радост

Синчић улази у кројачку радњу и каже:

— Поздравно вас тата, хтео би да исплати свој дуг код вас...

— То је лепо, дечко...

— ... али не може, јер нема новаца!

Сасвим разумљиво

— Како си, пријатељу?

— Променио сам се. Кад ноћу изостанем, страшно сам испребијав...

— Аха, сигурно си се оженио!

Дечја уста

На свој шести дан рођења мала Аница каже својој мајци:

— Је ли, мама, данас пре шест година, добили смо мене?

* Продаје се кућа и шпечерајска трговина из слободне руке, која се налази у Новом Саду у улици Војводе Вука број 63.

Добро чишћено одело је трајно и елегантно

ЕТИЛЕН

Нови Сад, Кр. Петра II, 4

чисти суво Ваше одело